

Ärendenummer: KN2026/01451

Inskickat: 2026-10-23

Ansvarig tjänsteman: Filip Ekander & Oscar Almqvist

Från:

Svensk Dagligvaruhandel

Till:

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Remiss från Svensk Dagligvaruhandel avseende Naturvårdsverkets skrivelse med förslag på ändringar i förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter

Svensk Dagligvaruhandel är branschorganisationen för dagligvaruhandeln i Sverige. Våra medlemsföretag är Axfood, Coop Sverige, ICA Sverige, Lidl Sverige och Livsmedelshandlarna. Tillsammans står vi för drygt 95 procent av dagligvaruhandeln i Sverige, med fler än 3 000 butiker över hela landet.

Varje vecka möter vi i stort sett alla människor i Sverige i våra butiker. Dagligvaruhandeln sysselsätter runt 110 000 personer, varav en tredjedel är unga (15-24 år) och en fjärdedel har utländsk bakgrund. Branschen skapar jobb, ger möjlighet att äta hållbart och hälsosamt och är en viktig samhällsfunktion i alla delar av Sverige.

Svensk Dagligvaruhandels remissvar

Svensk Dagligvaruhandel har tagit del av förslagen på ändringar i förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter och tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter.

Svensk Dagligvaruhandel delar ambitionen att minska nedskräpningen och anser att producentansvaret är ett viktigt verktyg för att nå detta mål. Samtidigt är det avgörande att avgiftssystemet är proportionerligt, kostnadseffektivt och utformat med hänsyn till näringslivets förutsättningar.

Svensk Dagligvaruhandel är kritisk till Naturvårdsverkets förslag om kraftigt höjda årsavgifter. Vi anser att höjningarna inte är tillräckligt motiverade och att konsekvenserna för berörda företag är bristfälligt analyserade. Särskilt

anmärkningsvärt är förslaget att höja årsavgiften för tunna plastbärkassar från 1 800 till 10 000 kronor, trots att Naturvårdsverkets egna mätningar visar en betydande minskning av denna produktkategoris andel av nedskräpningen. Svensk Dagligvaruhandel anser vidare att avgiftsmodellen behöver ses över så att större hänsyn tas till producenternas storlek, produktvolym och samlade avgiftsbörda. Det är inte rimligt att företag som redan uppfyller sina skyldigheter ska behöva bära en oproportionerligt stor del av kostnaderna till följd av bristande registrering, tidigare underskott eller felaktiga prognoser.

I sammanhanget är det också viktigt att beakta de förändringar som sker inom producentansvaret för förpackningar. Förändringarna innebär att fler företag, däribland mindre aktörer, kan komma att omfattas av producentansvar och därmed även av skyldigheten att betala nedskräpningsavgifter. Samtidigt förändras ansvarsfördelningen mellan aktörer på marknaden, vilket kan medföra en ökad administrativ börda för berörda företag. En kraftig höjning av fasta årsavgifter riskerar att slå särskilt hårt mot mindre aktörer, eftersom avgiften inte står i proportion till mängden produkter som sätts på marknaden. Dessa omständigheter behöver beaktas vid bedömningen av avgiftsnivåernas rimlighet och konsekvenser för näringslivet.

Förändringarna i producentansvaret kan även påverka hur produktvolymerna rapporteras till Naturvårdsverket. När rapporteringsansvaret övergår från ett företag till ett annat kan det uppstå förändringar i statistiken som inte nödvändigtvis motsvarar faktiska förändringar av de produktvolymerna som tillhandahålls på den svenska marknaden. Det är därför viktigt att Naturvårdsverket tar hänsyn till förändrade rapporteringsflöden vid uppföljningen av systemet och vid framtida bedömningar av avgiftsnivåerna.

Svensk Dagligvaruhandel delar den synpunkt som Svensk Handel lämnat gällande att tillsyn mot friåkare bör prioriteras före ytterligare höjningar. Det är viktigt att företag som registrerar sig och betalar avgift inte ska mötas av högre kostnader, därför att andra aktörer inte fullgör motsvarande skyldigheter.

Svensk Dagligvaruhandel vill även framhålla behovet av en tydligare och mer praktiskt inriktad vägledning från Naturvårdsverket. Det behöver vara enkelt för berörda företag att avgöra vilka produkter och förpackningar som omfattas av avgiftsskyldigheten och hur dessa ska rapporteras. Naturvårdsverket bör därför utveckla sin vägledning med fler konkreta exempel, illustrationer och tydliga instruktioner för rapporteringen. Det bör särskilt framgå vilka produkter och volymer som ska ingå respektive undantas, liksom hur gränsdragningar mellan olika produktkategorier ska hanteras. En tydligare vägledning skulle underlätta företagets regelefterlevnad, minska den administrativa bördan och risken för felrapportering samt bidra till ett mer tillförlitligt underlag för avgiftssystemet.

Detta blir särskilt viktigt när fler och mindre aktörer kan komma att omfattas av reglerna.

Slutligen vill Svensk Dagligvaruhandel understryka vikten av att nya avgifter samordnas med befintliga system för producentansvar och insamling. Eventuella utvidgningar av avgiftsskyldigheten måste föregås av noggranna konsekvensanalyser och säkerställa att dubbel kostnadsbelastning undviks.

Mot denna bakgrund anser Svensk Dagligvaruhandel att den föreslagna avgiftsmodellen bör omarbetas innan den genomförs. En sådan översyn bör särskilt beakta konsekvenserna för mindre producenter, förändringarna i producentansvaret, företagens samlade administrativa börda och behovet av ett rättvisande rapporteringsunderlag. Naturvårdsverket bör också ges i uppdrag att utveckla vägledningen för att säkerställa en enhetlig och korrekt tillämpning av regelverket.

Utöver dessa synpunkter står Svensk Dagligvaruhandel bakom det remissvar som Näringslivets Producentansvar (NPA) skickat in. Vi vill särskilt understryka NPA:s synpunkt om behovet av att säkerställa att portionssnus bär sin del av nedskräpningskostnaderna, oavsett om det rör sig om tobaksprodukter eller tobaksfria nikotinprodukter.